

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЛИПКОВАТІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПП «ПОЛТАВСЬКИЙ ЛИВАРНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*Матеріали
ІХ Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет-конференції
27-28 березня
2024 року*

**Полтава
2024**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЛИПКОВАТІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІІІ «ПОЛТАВСЬКИЙ ЛИВАРНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали

*ІХ Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
27-28 березня 2024 року*

**Полтава
2024**

Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності: матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції (Полтава, 27-28 березня 2024 р.) / ПДАУ: ред. кол., О.М. Костенко, Н.М. Опара, В.В. Дудник, О.У. Дрожчана. Полтава: ПДАУ, 2024. – 155 с.

Конференція проведена за підтримки Міністерства освіти і науки України та зареєстрована в ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) за №129 від 05.02.2024 р.

Рекомендовано до друку вченою радою інженерно-технологічного факультету Полтавського державного аграрного університету, протокол № 13 від 03.04.2024 р.

У збірці представлено матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції за результатами досліджень інноваційних аспектів систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх рівнів підготовки, керівників і фахівців підприємств агропромислового комплексу.

Відповідальність за зміст наданих матеріалів, точність наведених даних, а також відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Редакційна колегія: *Костенко О.М.*, доктор технічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ПДАУ; *Опара Н.М.*, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ; *Дудник В.В.*, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри механічної та електричної інженерії; *Дрожчана О.У.*, старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ.

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 27-28 березня 2024 року

Укладачі: *Н. М. Опара*, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ; *О. У. Дрожчана*, старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ.

Науковий редактор: *Н. М. Опара*

Комп'ютерна верстка і дизайн: *О. У. Дрожчана*

Адреси для листування
36003, Україна, Полтавська обл., м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3
Полтавський державний аграрний університет,
інженерно-технологічний факультет,
кафедра механічної та електричної інженерії;
e-mail: mei@pdau.edu.ua

**Редакційна колегія не несе відповідальності
за зміст представлених матеріалів**

Стецюк Н. К., Уряднікова І. В.
ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРАЦІВНИКІВ
ВОДОКАНАЛІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ЗАГРОЗ 73

Ткаченко Л. В.
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ 76

Тучапець В. М., Фірман В. М., Марич В. М.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В
ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ 80

Федьків О. О., Попов С. В., Харченко С. О.
БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ
ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ 82

СЕКЦІЯ «НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ»

Бондаренко В. П., Літвінов П. Ю.
НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ: ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА
ВИНИКНЕННЯ 86

Кобрін І. П., Уряднікова І. В.
ВОДОПОСТАЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ РИЗИКІВ
ТА ВИКЛИКІВ 89

Опара Н. М.
БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ 93

Опара Н. М., Дударь Н. І.
ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ НЕБЕЗПЕК 98

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДОВКІЛЛЯ»

Бараболя О. В.
ПРОГНОЗУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ 103

Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.
ВИКОРИСТАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ РОЗРОБОК У ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ З АГРОНОМІЇ 105

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Тучапєць В. М. здобувач вищої освіти,
Фірман В. М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри
безпеки життєдіяльності,
Львівський національний університет імені Івана Франка
Марич В. М., кандидат технічних наук, доцент, старший викладач
кафедри промислової безпеки та охорони праці,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
м. Львів

Туризм є однією з провідних галузей світової економіки, оскільки сприяє залученню інвестицій, створенню робочих місць та покращенню інфраструктури, а також сприяє збереженню та просуванню культурних та природних цінностей. Частка туристичної індустрії в світовому ВВП, станом на 2019 рік, становить понад 10,4%. За кількістю працівників туристична індустрія стала однією з найбільших у світі – в ній зайнято понад 260 млн. осіб [6].

Туризм – тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає [2].

Турист – особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з не забороненою законом країни перебування метою на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін [2].

В Україні у туристичній індустрії працює ряд туроператорів. Серед них такі як: Join Up, ANEX Tour, TEZ TOUR, Coral Travel та інші. Протягом останніх трьох років туристична сфера в Україні дещо змінилась. На це вплинув Covid 19 та його протиепідемічні заходи, а тепер повномасштабне російське вторгнення на територію України. Саме російське вторгнення в Україну посилює глобальну світову економічну невизначеність та знизило довіру споживачів, поставило під сумнів Європу, як дестинацію для мирного туризму, та збільшило невизначеність відносно інвестицій у туристичну індустрію.

Безпека в галузі туризму – сукупність факторів, що характеризують соціальний, економічний, правовий та інший стан забезпечення прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб та держави в галузі туризму [2].

Адміністрація у сфері туристичної галузі має дотримуватися нормативно-правових актів, що регулюють туристичну діяльність, сприяти захисту прав і свобод громадян, забезпечувати безпеку та гідність туристів, а також розвивати галузь туризму в інтересах суспільства.

Громадяни України згідно конституції мають право на охорону здоров'я та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним

фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм [1].

Адміністрація в туристичній галузі забезпечує безпеку та здоров'я як туристів, так і персоналу [1]

Аналізуючи стан безпеки в туристичній сфері, зокрема в готельно-ресторанному бізнесі, на курортах світу, можна навести чимало прикладів щодо непоодиноких і навіть масових випадків травмування та загибелі туристів і відвідувачів розважальних місць, курортних територій, інших об'єктів сфери туризму та індустрії гостинності [5,7].

Саме тому усі заклади туристичної галузі мають відповідати безпечним умовам проживання та відпочинку. До таких умов протипожежні, санітарно-гігієнічні та інші заходи.

У готельно-ресторанних комплексах, необхідно створювати умови, для попередження виникнення негативних чинників, їх вплив на персонал та відпочиваючих. До основних критеріїв оцінки мікроклімату на робочому місці або в робочій зоні відносяться: температура, вологість, рівень шуму, освітлення та особиста гігієна працівників.

Одним з важливих факторів впливу на стан безпеки в туристичній сфері є людський фактор. Це стосується як персоналу туристичної галузі, які приймають і супроводжують туристів протягом їх перебування у дестинації, так і поведінки та підготовленості до подорожі та взаємодії в навколишньому середовищі туристів, рекреантів, відвідувачів туристичних локацій.

У зв'язку з цим актуальним залишається питання безпеки не тільки для споживачів рекреаційних і зокрема туристичних послуг, так і для життя й діяльності працівників сфери туристичних послуг, індустрії гостинності та суміжних із цими галузями сфер діяльності [5].

Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення щодо реалізації конституційного права персоналу на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцями і працівниками з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні [3]

Адміністрація готельно-ресторанних комплексів та туроператорів зобов'язані розробляти на основі нормативно-правових актів положення щодо забезпечення охорони праці усіх працівників у туристичній галузі, а також розробляти свої положення щодо організації роботи з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та ін.

У туристичній галузі невід'ємною складовою є страхування. Держава забезпечує захист законних прав та інтересів іноземних туристів відповідно до законодавства та міжнародних договорів України.

Страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним

законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів [4].

Отже, підсумовуючи вище наведене, дотримання туристичними операторами нормативно правових актів та типових інструкцій є обов'язковою складовою діяльності туристичної галузі. Адміністрація зобов'язана створювати умови щодо покращення праці персоналу, саме це зменшить ризик виникнення нещасних випадків і підвищить ефективність праці, збільшить кількість клієнтів, а що, насамперед, вплине на прибутки та розвиток світової економіки туристичної сфери.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. С. 141. URL : <http://surl.li/jtgy> (дата звернення : 20.03.2024).

2. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР станом на 01.01.2024. URL : <http://surl.li/sofkk> (дата звернення : 20.03.2024).

3. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992. № 2694-ХІІ;= станом на 01.10.2023. URL : <http://portal.rada.gov.ua> (дата звернення : 20.03.2024).

4. Про страхування: Закон України № 1909-ІХ від 18 листопада 2021 року станом на 01.01.2024. URL: <http://surl.li/sofln> (дата звернення: 20.03.2024).

5. Все про туризм. Туристична бібліотека (Безпека туристів-запорука туристичного бізнесу): веб-сайт. URL : https://tourlib.net/statti_ukr/ivashyna3.htm (дата звернення : 20.03.2024).

6. Державна служба статистики України. URL : https://ukrstat.gov.ua/imf/arhiv/nr/nr_u.htm (дата звернення : 20.03.2024).

7. Ільчишин Я. В., Марич В. М. Системний підхід щодо правил безпеки проведення туристичних походів в горах: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції *Екологічна безпека об'єктів туристично-рекреаційного комплексу*, (Львів, 5-6 грудня 2019р.), ЛДУБЖД, 2019. С.148–149.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ

Федьків О. О., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Попов С. В., кандидат технічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава,

Харченко С. О., доктор технічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми

Як відомо, підлогова стяжка являє собою проміжний шар між основою підлоги та фінішним покриттям (лінолеум, ламінат, паркет, плитка та ін.). Її основним завданням є вирівнювання основи та розподіл навантаження на перекриття, а також вміщування у собі різноманітних комунікацій (опалення, водогін, електрика) [1, 2].